

Bruxelles, den 28.10.2019  
COM(2019) 548 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET  
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**om gennemførelsen, resultaterne og den samlede vurdering af det europæiske år for  
kulturarv 2018**

# 1. INDLEDNING

## 1.1. Baggrund: Europas kulturarv som en ressource for Europa

EU udpegede 2018 til det europæiske år for kulturarv (i det følgende kaldet "det europæiske år 2018").

Europas kulturarv "udgør en fælles kilde til erindring, forståelse, identitet, dialog, sammenhæng og kreativitet for Europa"<sup>1</sup>. Den "består af et bredt spektrum af nedarvede ressourcer i alle former og aspekter, både håndgribelige, uhåndgribelige og digitale (digitale fra starten eller digitaliseret senere), herunder monumenter, lokaliteter, landskaber, kvalifikationer, praksis, viden og udtryk for menneskelig kreativitet samt samlinger, der bevares og forvaltes af offentlige og private organer som museer, biblioteker og arkiver samt filmarv"<sup>2</sup>.

Som region tegner EU sig for mere end en tredjedel af UNESCO's liste over verdens kulturarv<sup>3</sup> og en fjerdedel af UNESCO's repræsentative liste over menneskehedens immaterielle kulturarv<sup>4</sup>. Indtil nu har 38 lokaliteter fået det europæiske kulturarvsmærke<sup>5</sup> for den rolle, de har spillet i den europæiske historie. Der er 33 certificerede kulturruter i Europarådets kulturruteprogram<sup>6</sup>. Europeana, Europas digitale platform for kulturarv, giver adgang til over 54 millioner genstande fra 3 700 europæiske kulturinstitutioner. For så vidt angår naturarven - en fuldgylidig del af kulturarven - omfatter netværket af 27 000 beskyttede Natura 2000-lokaliteter 18 % af EU's landterritorium og næsten 6 % af dets havterritorium.

Kulturarv er også en ressource for Europa. Over 300 000 mennesker er beskæftiget i EU's kulturarvssektor, og 7,8 mio. job i EU er indirekte forbundet med kulturarv (f.eks. tolkning og sikkerhed).

Nærværende rapport giver et overblik over gennemførelsen og resultaterne af det europæiske år for kulturarv 2018 i overensstemmelse med artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/864 af 17. maj 2017<sup>7</sup>.

---

<sup>1</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0864>

<sup>2</sup> ibid.

<sup>3</sup> <http://whc.unesco.org/en/list/?&delisted=1>

<sup>4</sup> <https://ich.unesco.org/en/lists>

<sup>5</sup> [https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label\\_en](https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label_en)

<sup>6</sup> Europarådet, 2017

<sup>7</sup> Jf. fodnote 1 ovenfor

## **1.2. Mål for det europæiske år for kulturarv 2018**

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/864 om et europæisk år for kulturarv (2018)<sup>8</sup> (i det følgende kaldet "EYCH-afgørelsen") fastsatte generelle og specifikke mål.

Det overordnede formål med det europæiske år var at fremme fællesskabet om og værdsættelsen af Europas rige og forskelligartede kulturarv, øge bevidstheden om vores fælles historie og værdier og styrke følelsen af at være en del af et fælles europæisk rum.

De generelle mål med det europæiske år var at fremme og støtte Unionens, medlemsstaternes og regionale og lokale myndigheders indsats for i samarbejde med kulturarvssektoren og det bredere civilsamfund at beskytte, sikre, genbruge, opgradere, værdsætte og fremme Europas kulturarv, og navnlig at

- bidrage til at fremme Europas kulturarvs rolle som et afgørende element i kulturel mangfoldighed og interkulturel dialog (...)
- forbedre Europas kulturarvs bidrag til samfundet og økonomien gennem dens direkte og indirekte økonomiske potentiale (...)
- bidrage til at fremme kulturarv som et vigtigt element i forbindelserne mellem Unionen og tredjelande<sup>9</sup> (...).

## **1.3. Eurobarometer-undersøgelse om kulturarv**

Med henblik på at forberede det europæiske år blev der gennemført en specialudgave af Eurobarometer-undersøgelsen<sup>10</sup> i slutningen af 2017. Formålet hermed var at vurdere europæernes attituder og holdninger til kulturarv.

Undersøgelsen viste, at europæerne mener, at:

- kulturarv er vigtigt for dem personligt (84 %) samt for deres lokalsamfund (84 %), region (87 %), land (91 %) og for EU som helhed (80 %)
- offentlige myndigheder bør afsætte flere ressourcer til kulturarv (74 %), og at offentlige myndigheder, herunder EU, bør gøre deres yderste for at beskytte kulturarven
- de er stolte af kulturarven (82 %) og enige i, at den kan forbedre livskvaliteten (71 %) og give en følelse af at høre til Europa (70 %).

## **2. GENNEMFØRELSE AF DET EUROPÆISKE ÅR FOR KULTURARV 2018**

Der blev anvendt en decentraliseret tilgang til gennemførelsen af det europæiske år for kulturarv 2018.

### **2.1. Forvaltning af det europæiske år for kulturarv 2018**

På nationalt plan blev det europæiske år koordineret af "nationale koordinаторer", som repræsenterede de deltagende lande - alle 28 medlemsstater samt ni associerede lande (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien, Island, Montenegro, Norge, Schweiz, Georgien og Serbien).

<sup>8</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A32017D0864>

<sup>9</sup> Afgørelse (EU) 2017/864

<sup>10</sup> [https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/special-eurobarometer-europeans-and-cultural-heritage\\_en](https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/special-eurobarometer-europeans-and-cultural-heritage_en)

På europæisk plan var gennemførelsen af det europæiske år en fælles indsats mellem Kommissionen (op til 15 generaldirektorater), Europa-Parlamentet, Rådet, Regionsudvalget samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Kommissionen stod for koordineringen af det europæiske år på europæisk plan.

Kommissionen fik hjælp af en gruppe bestående af 38 civilsamfundsorganisationer ("udvalg af interessenter"), der var udvalgt gennem en åben og gennemsigtig proces efter en åben indkaldelse til deltagelse. UNESCO og Europarådet deltog også.

I perioden 2017-2018 indkaldte Kommissionen til seks møder i udvalget af interessenter og nationale koordinatore for at koordinere forløbet af det europæiske år. Repræsentanter for Europa-Parlamentet deltog i møderne som observatører.

## 2.2. Ressourcer

Det europæiske år for kulturarv 2018 blev bevilget et budget på 8 mio. EUR i overensstemmelse med den ovennævnte afgørelse (EU) 2017/864 for perioden 2017-18. En stor del af budgettet gav mulighed for støtte til en specifik indkaldelse af forslag til samarbejdsprojekter under programmet Et Kreativt Europa (4,8 mio. EUR). Derudover anvendte Kommissionen dette budget til at støtte projekter på europæisk plan, f.eks. arbejdet med ICOMOS om EU-kvalitetsstandarder for intervention vedrørende kulturarv<sup>11</sup>, projektet "WeAre#EuropeForCulture"<sup>12</sup>, "Faro Way"-projektet med Europarådet<sup>13</sup> og det fælles projekt mellem EU og UNESCO vedrørende mobilisering af de unge for kulturarv<sup>14</sup>, en oplysningskampagne og en Eurobarometer-undersøgelse<sup>15</sup> (i alt 2,8 mio. EUR). Det resterende budget dækkede en række støtte- og koordinationsaktiviteter.

## 3. NØGLEAKTIVITETER

### 3.1. Oplysningskampagne

Der blev iværksat en oplysningskampagne på EU-plan. Hovedmålgrupperne var skolebørn (i aldersgruppen 10-15 år) og unge (i aldersgruppen 15-25 år).

Informationsmaterialet blev stillet til rådighed for alle EU-medlemsstater på deres respektive sprog og omfattede en visuel identitet sammen med et logo specifikt designet til det europæiske år på alle 24 EU-sprog, et slogan - "Vores kulturarv: hvor fortiden møder fremtiden", et websted<sup>16</sup>, trykt og audiovisuelt informationsmateriale på alle EU-sprog samt en værktøjskasse for lærere<sup>17</sup>. Desuden blev der udarbejdet et nyhedsbrev to gange om måneden for at nå ud til mere end 8 000 mennesker (førende abonnenter i Spanien, Italien, Belgien, Grækenland og Frankrig).

Kampagnen på de sociale medier nåede ud til 18 mio. mennesker, hvoraf størstedelen var unge (aldersgrupperne 18-24 år og 25-34 år tegnede sig for ca. 31-35 % hver). I 2018 blev "#EuropeForCulture" vist 146 000 gange på sociale medieplatforme.

Det europæiske år for kulturarv tiltrak sig også stor opmærksomhed i de traditionelle trykte medier (26 544 medieartikler til en aggregeret onlinelæserskare på 5,3 mio. mennesker). ARTE tilbød en playliste på fem sprog i forbindelse med det europæiske år 2018.

<sup>11</sup> <http://openarchive.icomos.org/2083/>

<sup>12</sup> <https://www.photoconsortium.net/we-are-europeforculture/>

<sup>13</sup> <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/the-faro-way>

<sup>14</sup> <https://en.unesco.org/news/new-network-young-cultural-heritage-professionals-emerges-unescoue-project>

<sup>15</sup> [http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2150\\_88\\_1\\_466\\_ENG](http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2150_88_1_466_ENG)

<sup>16</sup> <https://europa.eu/cultural-heritage/>

<sup>17</sup> <https://europa.eu/learning-corner/>

### 3.2. Begivenheder og initiativer på medlemsstats- og EU-plan

Samlet blev der arrangeret over 23 000 begivenheder i 2018, som nåede op på mere end 12,8 mio. deltagere (11,7 mio. deltagere i begivenheder arrangeret af medlemsstaterne og interessenter og 1,1 mio. deltagere i begivenheder arrangeret af EU-institutioner)<sup>18</sup>. Det europæiske kulturarvsmærke blev givet til over 13 000 begivenheder (herunder 2 300 alene i Irland).

Endvidere gennemførte de tredjelande, der er associeret med EYCH, mere end 620 initiativer og begivenheder, som tiltrak over 600 000 deltagere.

De 38 medlemmer af interessentudvalget, herunder UNESCO og Europarådet, gennemførte 475 begivenheder og initiativer, som involverede næsten 400 000 deltagere. Et af de vigtigste initiativer var det europæiske kulturarvstopmøde "fælles arv – fælles værdier", der fandt sted i Berlin i juni 2018, og som kulminerede med opfordringen til handling fra Berlin "kulturarv for Europas fremtid", der blev underskrevet af mere end 2 200 borgere og organisationer<sup>19</sup>.

Europa-Parlamentet arrangerede en særlig konference på højt niveau og et interparlamentarisk udvalgsmøde om europæisk kulturarv. Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget arrangerede også flere særlige begivenheder og kommunikationsaktiviteter.

### 3.3. EU-finansierede projekter og ti europæiske initiativer

Kommissionen udsendte en specifik indkaldelse af forslag under programmet Et Kreativt Europa. Som følge heraf blev der udvalgt 29 tværnationale samarbejdsprojekter ud af 77 ansøgninger for i alt 4,8 mio. EUR<sup>20</sup>.

Den regulære 2018-indkaldelse af forslag til samarbejdsprojekter under programmet Et Kreativt Europa var også åben for kulturarvsprojekter. Derfor blev der i 2018 i alt tildelt 10,3 mio. EUR til 35 kulturarvsprojekter gennem Et Kreativt Europa sammenlignet med 4,9 mio. EUR til 16 projekter i 2016.

Desuden modtog kulturarvstiltag betydelige midler fra flere EU-programmer som omhandlet i artikel 8 i afgørelse (EU) 2017/864. Det europæiske år var en horisontal prioritet i Erasmus+-programmet i 2018, og Erasmus+ ydede tæt på 92 mio. EUR i støtte til 965 samarbejds- og mobilitetsprojekter, der beskæftiger sig med kulturarv.

Indledningsvis blev der stillet et anslået beløb på 6 mia. EUR til rådighed for kulturarven i perioden 2014-2020 under Samhørighedsfonden. Opdaterede data om EFRU-investeringer i kulturarvstiltag gives på platformen for samhørighedsdata<sup>21</sup>. I 2018 og 2019 afsatte Horisont 2020-programmet op til 100 mio. EUR til forskningsprojekter vedrørende kulturarv. EU-midler til miljøet via LIFE-programmet med fokus på Natura 2000-lokaliteter spillede også en vigtig rolle i det europæiske år ligesom programmer vedrørende kulturel turisme<sup>22 23</sup> og medborgerskab via programmet Europa for Borgerne.

<sup>18</sup> Skøn baseret på kvartalsvise overvågningsrapporter, herunder data indsamlet fra EU-medlemsstaternes nationale koordinatorer, organisationsmedlemmer i EYCH-interessentudvalget og oplysninger modtaget fra EU-institutioner.

<sup>19</sup> <http://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/06/Berlin-Call-Action-Cultural-Heritage-Future-Europe.pdf>

<sup>20</sup> Indkaldelsen fokuserede på to temaer: styrke følelsen af at være en del af et fælles europæisk rum (12 projekter – 41 % af den samlede finansiering) og fremme af kulturarv som en inspirationskilde for skabelsen af samtidskunst (17 projekter – 59 % af den samlede finansiering).

<sup>21</sup> <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/9gyi-w56p>

<sup>22</sup> Program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder [https://ec.europa.eu/growth/smes/cosme\\_en](https://ec.europa.eu/growth/smes/cosme_en)

<sup>23</sup> 02 02 77 21 Forberedende foranstaltning vedrørende tværnationalt, kulturelrelateret europæisk turismeprodukt.

Den fælles landbrugspolitik støttede via Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) også mange initiativer i forbindelse med kulturarv i landdistrikterne.

Endelig i 2018 fortsatte Kommissionen sin politiske og finansielle støtte til Europeana, den fælleseuropæiske kulturelle onlineplatform.

Med henblik på at supplere disse finansieringsbestrebelse iværksatte Kommissionen langsigtede projekter og politiske initiativer omkring ti temaer ("ti europæiske tiltag"). De blev gennemført i samarbejde med Europarådet, UNESCO samt andre partnere og interesseorganisationer.

### 3.4. Tværnationale initiativer

I det europæiske år for kulturarv 2018 blev der udviklet mange europæiske initiativer på tværs af grænserne, som var indledt af interessenter og nationale koordinatore.

Eksempler herpå er #Ode2JoyChallenge<sup>24</sup>, der blev organiseret af Europa Nostra (25 lande), "Work It Out"<sup>25</sup> fra European Route of Industrial Heritage, hvor 3 000 unge dansede samtidigt på tværs af Europa i 10 lande – og "Torch"-initiativet<sup>26</sup> koordineret af Future of Religious Heritage, som indsamlede personlige minder og historier fra folk om religiøs arv.

To eksempler på initiativer ledet af medlemsstater, der har spredt sig gennem Europa, er "Rendez-vous aux Jardins"<sup>27</sup> fra det franske kulturministerium (16 lande) samt "Ringing the Bells"<sup>28</sup> iværksat af det tyske kulturarvsudvalg (800 kirke- og rådhusklokker i 25 lande ringede samtidigt på FN's internationale fredsdag den 21. september 2018).

### 3.5. Global rækkevidde af det europæiske år 2018

Det europæiske år havde en global rækkevidde. De vestlige balkanlande (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien, Montenegro og Serbien) samt Georgien, Island, Norge og Schweiz blev associeret til året.

Det europæiske år støttede også kapacitetsopbygning i kulturarvssektoren på globalt plan<sup>29</sup>.

EU-delegationer rundt omkring i verden bidrog til at højne det europæiske års internationale profil gennem forskellige aktiviteter.

## 4. POLITISKE RESULTATER PÅ EU-PLAN

Udover en række begivenheder på tværs af og uden for Europa medførte det europæiske år mange resultater og politiske resultater.

<sup>24</sup> <https://www.europanostra.org/ode-joy-challenge/>

<sup>25</sup> <https://www.erih.net/projects/erih-dance-event-work-it-out/>

<sup>26</sup> <https://www.frh-europe.org/projects/frh-torch/more-information/>

<sup>27</sup> <https://rendezvousauxjardins.culture.gouv.fr/>

<sup>28</sup> <https://sharingheritage.de/en/projects/friede-sei-ih-erst-gelaeute-ringing-the-bells/>

<sup>29</sup> - Projekter: Støtte til oprettelsen af et bæredygtigt netværk af kulturarvsaktører via "kulturarvsruten for EU og Vestbalkan"

- Opbygning af kapacitet til at bekæmpe ulovlig handel med kulturarv, plyndring og ødelæggelse i Irak, Libyen, Syrien og Yemen gennem et fælles projekt med UNESCO

- Forfølgelse af centrale udviklingsmål i Iran, Afghanistan og Centralasien via Silkevejens kulturarvskorridorer (finansieringsstøtte på 3,4 mio. EUR)

<https://en.unesco.org/silkroad/about-silk-road>

## 4.1. Inddragelse i kulturarven

Det europæiske år satte gang i en række initiativer for at inddrage både yngre og ældre generationer, fagfolk samt lokalsamfund i kulturarven og dens europæiske dimension. Resultaterne omfattede bl.a.:

- 30 millioner mennesker deltog i de 60 000 begivenheder i specialudgaven af de europæiske kulturarvsdage, der var dedikeret til det europæiske år<sup>30</sup>
- Europeana gennemførte adskillige opsøgende aktiviteter til støtte for kulturarvsressourcers digitale tilgængelighed
- En specialpris som en del af Kommissionens Access City Awards 2019<sup>31</sup>, der blev vundet af byerne Viborg (Danmark) og Monteverde (Italien) for at forbedre tilgængeligheden for handicappede
- Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter udviklede nye værktøjer for at fremme borgernes engagement i kulturarv: Onlineplatformen "Story Maps"<sup>32</sup> (interaktive og let tilgængelige oplysninger om EU-ledede kulturarvsinitiativer i Europa) og web-appen "Cultural gems"<sup>33</sup> (for at dele og skabe større viden om kultursteder i europæiske byer)
- "Kulturarv" var det prioriterede tema i 2018 i eTwinning, fællesskabet for lærere og skoler i Europa. eTwinning-bogen "Europe's cultural heritage through eTwinning"<sup>34</sup> gav eksempler på projekter og aktiviteter. En afsluttende konference samlede 600 deltagere
- En værktøjskasse og et onlinespil på alle EU-sprog støttede lærerne i at inddrage kulturarv i undervisningen inden for alle emner og fag<sup>35</sup>
- 15 000 unge europæere udforskede Europas kulturarv gennem pilotprojektet DiscoverEU
- Unge frivillige deltog i kulturarvsrelaterede projekter via Det Europæiske Solidaritetskorpset.

## 4.2. Bæredygtighed i kulturarven

I løbet af 2018 gennemførte Kommissionen og partnerorganisationer en række foranstaltninger for at integrere kulturarven i miljø-, arkitektur- og planlægningspolitikker. Resultaterne omfattede bl.a.:

- Leeuwarden-erklæringen<sup>36</sup> vedrørende adaptiv genanvendelse af bygningsarven
- En fortegnelse over bedste praksisser i forbindelse med anvendelsen af investeringer fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, herunder Interreg-programmerne, for bedre at beskytte, genbruge, forbedre og fremme kulturarv<sup>37</sup>
- Rapporten<sup>38</sup> om forbindelserne mellem arv og Natura 2000<sup>39</sup>-netværket<sup>40</sup>
- Politiske anbefalinger<sup>41</sup> med henblik på bæredygtig kulturel turisme samt en ny definition af bæredygtig kulturel turisme
- 18 europæiske fremtrædende europæiske rejsemål<sup>42</sup> blev tildelt EU's EDEN-pris for udviklingen af et specifikt tilbud til turister baseret på deres lokale, kulturelle aktiver<sup>43</sup>

<sup>30</sup> Pjece med 101 idéer til begivenheder til at deltage i de europæiske kulturarvsdage i 2018 -

[https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/101-event-ideas-european-heritage-days\\_en](https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/101-event-ideas-european-heritage-days_en)

<sup>31</sup> <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8208&furtherPubs=yes>

<sup>32</sup> <http://eu-commission.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=e3e538d4e4b743c8a6bc7a363fbc2310>

<sup>33</sup> <https://culturalgems.jrc.ec.europa.eu>

<sup>34</sup> <https://www.etwinning.net/eun-files/Online%20-%20eTwinning%20publication%2024.09.2018.pdf>

<sup>35</sup> [https://europa.eu/learning-corner/sites/teachers2/files/files/evch-2018-toolkit-teachers\\_en.pdf](https://europa.eu/learning-corner/sites/teachers2/files/files/evch-2018-toolkit-teachers_en.pdf)

<sup>36</sup> [https://europa.eu/cultural-heritage/news/declaration-adaptive-reuse-built-heritage-adopted\\_en](https://europa.eu/cultural-heritage/news/declaration-adaptive-reuse-built-heritage-adopted_en)

<sup>37</sup> E-bog "Connecting Cultures, Connected Citizens" -

<http://www.interact-eu.net/library/e-book-connecting-cultures-connected-citizens/pageflip>

<sup>38</sup> [https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/links\\_natural\\_cultural\\_heritage\\_en.htm](https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/links_natural_cultural_heritage_en.htm)

<sup>39</sup> [https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index\\_en.htm](https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm)

<sup>40</sup> [http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/pdf/case\\_study\\_natura2000\\_cultural\\_heritage.pdf](http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/pdf/case_study_natura2000_cultural_heritage.pdf)

<sup>41</sup> Bæredygtig kulturel turisme fra gruppen vedrørende den åbne koordinationsmetode, anbefalinger Se

[https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/sustainable-cultural-tourism-recommendations\\_en](https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/sustainable-cultural-tourism-recommendations_en)

<sup>42</sup> [https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes\\_en#y2017](https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes_en#y2017)

<sup>43</sup> [https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes\\_en#y2017](https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/eden/about/themes_en#y2017)

- "World Heritage Journeys in the EU" i samarbejde med UNESCO, der forbinder 34 ikoniske og mindre kendte lokaliteter på UNESCO's liste over verdens kulturarv i 19 europæiske lande<sup>44</sup>
- Seks tværnationale projekter med 46 støttemodtagere fremmede tværnationale turismeprodukter i forbindelse med europæisk kulturarv ved hjælp af teknologier i tilknytning til kulturelle og kreative industrier<sup>45</sup>
- "Barcelona-erklæringen"<sup>46</sup> for at forbedre bæredygtigheden og konkurrenceevnen for turismens sociale og kulturelle virkninger i Europa.

### 4.3. Beskyttelse af kulturarven

Under det europæiske år 2018 blev der iværksat en omfattende indsats for at forbedre den måde, hvorpå kulturarv beskyttes på europæisk plan. Resultaterne omfattede bl.a.:

- "Europæiske kvalitetsprincipper for EU-finansierede interventioner med potential indvirkning på kulturarv" i samarbejde med ICOMOS<sup>47</sup>
- Undersøgelse vedrørende "beskyttelse af kulturarv mod naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer" - den første kortlægning af strategier og værktøjer på EU-plan, der skal bidrage til gennemførelsen af Sendairammen for katastroforebyggelse og bane vejen for et bedre samarbejde mellem medlemsstaterne<sup>48</sup>
- Forskning og kapacitetsopbygningsprojekter for at forbedre forståelsen af katastroferisici for kulturarv<sup>49</sup> og styrke forebyggende foranstaltninger
- Undersøgelse vedrørende den ulovlige handel med kulturgjenstande og brug af disponible teknologier til bekæmpelse heraf, der skal bidrage til en dybere forståelse af denne kriminelle aktivitet, og hvordan den kan bekæmpes<sup>50</sup>
- En værktøjskasse udviklet i samarbejde med UNESCO til europæiske embedsmænd, der beskæftiger sig med retshåndhævelse og retsvæsen, vedrørende bekæmpelse af ulovlig handel med kulturgoder<sup>51</sup>
- Vurdering af muligheden for at fremme brugen af Copernicus, det europæiske jordovervågningsprogram, i forbindelse med bevarelse, overvågning og forvaltning af kulturarv<sup>52</sup>
- Mobilisering af kulturarv og historisk bevarelse til fordel for klimaindsatser, der understøtter Parisaftalen med hensyn til Climate Heritage Mobilisation. Dette blev arrangeret i forbindelse med topmødet om den globale klimaindsats i 2018 i samarbejde med ICOMOS<sup>53</sup>.

<sup>44</sup> <https://visitworldheritage.com/en/eu/>

<sup>45</sup> <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29223>

<sup>46</sup> Iværksat af NECSTouR i samarbejde med European Travel Commission, Europa Nostra, European Cultural Tourism Network med støtte fra European Heritage Alliance 3.3.  
Se: <http://necstour.eu/news/barcelona-declaration-“better-places-live-better-places-visit”-necstour’s-legacy-2018-european>

<sup>47</sup> <http://openarchive.icomos.org/2083/>

<sup>48</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-71040971>

<sup>49</sup> I overensstemmelse med Sendairammen for katastroforebyggelse, mål C (et skøn over direkte økonomiske tab),

[https://www.unisdr.org/files/43291\\_sendaiframeworkfordrren.pdf](https://www.unisdr.org/files/43291_sendaiframeworkfordrren.pdf)

<sup>50</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d79a105a-a6aa-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

<sup>51</sup> <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000266098>

<sup>52</sup> [https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/220f385f-76bd-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en?WT.mc\\_id=Selectedpublications&WT.ria\\_c=677&WT.ria\\_f=3988&WT.ria\\_ev=search](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/220f385f-76bd-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en?WT.mc_id=Selectedpublications&WT.ria_c=677&WT.ria_f=3988&WT.ria_ev=search)

<sup>53</sup> <https://www.globalclimateactionsummit.org/events/cultural-heritage-network-2/>



## 4.4. Innovation

Med det europæiske år 2018 blev der indledt en omfattende indsats for at fremme udviklingen af innovative og banebrydende løsninger på de udfordringer, som kulturarvsområdet står overfor. Resultaterne omfattede bl.a.:

- Publikationen "Policy Review: Innovation in cultural heritage research"<sup>54</sup>, resultatpakken fra Cordis med titlen "Heritage at Risk: EU research and innovation for a more resilient cultural heritage"<sup>55</sup> og publikationen "Innovative solutions for Cultural Heritage"<sup>56</sup>
- "Fostering cooperation in the European Union on skills, training and knowledge transfer in cultural heritage professions" - en håndbog i god praksis for kultur- og uddannelsesinstitutioner<sup>57</sup>
- Udarbejdelsen af den nye udgave af "Cultural and Creative Cities Monitor"<sup>58</sup>, et målingsværktøj til at overvåge, hvordan kulturelle og kreative byer i Europa klarer sig
- Det fælles EU-pilotprojekt med Europarådet med titlen "STEPS"<sup>59</sup>, der skal undersøge bæredygtige modeller for deltagerorienteret forvaltning
- Det fælles EU-pilotprojekt med Europarådet med titlen "The Faro Way: enhanced participation in cultural heritage"<sup>60</sup>
- Rapporten fra EU's ekspertgruppe om deltagerorienteret forvaltning af kulturarven<sup>61</sup>.

## 5. OPFØLGNING PÅ DET EUROPÆISKE HANDLINGSPROGRAM FOR KULTURARV

For at sikre den langsigtede politiske effekt af det europæiske år offentliggjorde Kommissionen den 5. december 2018 et europæisk handlingsprogram for kulturarv<sup>62</sup> (SWD (2018) 491), som fastlægger en fælles retning for kulturarvsrelaterede aktiviteter på EU-plan, navnlig i EU-politikker og -programmer.

Handlingsprogrammet er tilrettelagt omkring fire principper, fem søjler og 65 tiltag.

De fire principper i det europæiske handlingsprogram for kulturarv er en personcentreret indfaldsvinkel, mainstreaming på tværs af forskellige EU-politikker, evidensbaseret politisk beslutningstagning og samarbejde mellem flere forskellige interessenter.

De fem indsatsområder er som følger:

- Kulturarv med henblik på et inklusivt Europa: deltagelse af og adgang for alle
- Kulturarv med henblik på et bæredygtigt Europa: intelligente løsninger for en sammenhængende og bæredygtig fremtid
- Kulturarv med henblik på et modstandsdygtigt Europa: beskyttelse af truet kulturarv
- Kulturarv med henblik på et innovativt Europa: mobilisering af viden og forskning
- Kulturarv for stærkere globale partnerskaber: styrkelse af det internationale samarbejde.

Programmet nedsætter også en ny ekspertgruppe i Kommissionens regi om kulturarv med deltagelse af mange forskellige interessenter<sup>63</sup>, der vil fungere som en platform for høring og udveksling af bedste praksis for bæredygtige og deltagerorienterede kulturarvspolitikker i Europa.

<sup>54</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1dd62bd1-2216-11e8-ac73-01aa75ed71a1>

<sup>55</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1dcbe60b-79ba-11e8-ac6a-01aa75ed71a1/>

<sup>56</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2a7477b0-e988-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en>

<sup>57</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e38e8bb3-867b-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-98656174>

<sup>58</sup> <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/cultural-creative-cities-monitor/>

<sup>59</sup> <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/cultural-heritage-and-diversity>

<sup>60</sup> <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/-/new-joint-project-the-faro-way-enhanced-participation-in-cultural-heritage->

<sup>61</sup> <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b8837a15-437c-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en>

<sup>62</sup> <https://ec.europa.eu/culture/sites/culture/files/library/documents/staff-working-document-european-agenda-culture-2018.pdf>

## 6. SAMLET EVALUERING

Det europæiske år var en succes i bestræbelserne på at styrke den europæiske dimension i kulturarven.

I en erklæring vedtaget i Bukarest den 16. april 2019 anerkendte EU's kulturministre <sup>64</sup>, at "den vellykkede gennemførelse af det europæiske år for kulturarv 2018 var baseret på en passende forvaltningsramme, der involverer mange interessenter, en klar tematisk fokus, inddragelsen af forskellige dele af vores samfund og grænseoverskridende samarbejde"<sup>65</sup>.

De hilste det europæiske handlingsprogram for kulturarv velkommen og udtrykte støtte til yderligere EU-tiltag på området efter den model, der blev udtrykt i handlingsprogrammet.

Europa-Parlamentet bakkede massivt op om det europæiske år og yderligere tiltag på EU-plan til fordel for kulturarven. Under kulturarvsudvalgets drøftelser af resultaterne af det europæiske år anerkendte dets medlemmer, at det var en af denne Kommissions væsentligste succeser med hensyn til både politiske initiativer og gennemførelse. De roste den integrerede forvaltningsmodel, samarbejdsånden mellem flere forskellige interessenter og opfordrede til en ambitiøs opfølgning<sup>66</sup>.

## 7. KONKLUSION

Det europæiske år for kulturarv har haft en positiv indvirkning på opfattelsen af Europas kulturarv som en kraftfuld ressource for Europa. Ved at fremhæve Europas kulturarv på EU's og de nationale dagsordener og gennem en bred mobilisering af aktører bidrog det europæiske år for kulturarv til interkulturelle samtaler om de ting, vi har til fælles.

Baseret på resultaterne af det europæiske år for kulturarv og under hensyntagen til de principper, der er identificeret i det europæiske handlingsprogram for kulturarv, vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne og kulturarvens interessenter fortsætte med at gennemføre en langsigtet vision for forvaltning, beskyttelse og forbedring af Europas kulturarv.

---

<sup>63</sup> [https://ec.europa.eu/culture/news/call-applications-cultural-heritage-forum\\_en](https://ec.europa.eu/culture/news/call-applications-cultural-heritage-forum_en)

<sup>64</sup> <https://www.consilium.europa.eu/media/39209/190416-bucharest-declaration-on-the-role-of-culture-in-building-europes-future.pdf>

<sup>65</sup> <https://www.consilium.europa.eu/media/39209/190416-bucharest-declaration-on-the-role-of-culture-in-building-europes-future.pdf>

<sup>66</sup> CULT-udvalgs møde den 2. april 2019, <http://europarl.europa.eu/alive/en/committees/video?event=20190402-0900-COMMITTEE-CULT>